

ब्राह्मणाश्चैव ते नित्यं प्राज्ञाश्चैव विशेषतः । आचार्या च त्विजश्चैव पूजनीया जनाधिप ।
इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि स्वर्गारोहणिके पर्वणि भीष्मप्रार्थनायां सप्तषष्ठ्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १६७ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा गुरुन् सर्वान् भीष्मः शान्तनवस्तदा । तृष्णीं बभूव कौरव्य स मुहूर्त्तमरिन्दम ।
धारयामास चात्मानं धारणासु यथाक्रमं । तस्योर्द्ध्वमगमन् प्राणाः सन्निरुद्धा महात्मनः ।
यद्यनुवृत्ति गात्राणां स शान्तनुमुतस्तदा । तत्तद्विशल्यमभवद्योगयुक्तस्य वै क्रमात् ।
इदमाश्चर्यमासीच्च मध्ये तेषां महात्मनां । सहितैर्हृषिभिः सर्वैस्तथा व्यासादिभिर्नृप ।
क्षणेन प्रेक्षतां तेषां विशल्यः सोऽभवत्तदा । तदृष्ट्वा विस्मिताः सर्वे वासुदेवपुरोगमाः ।
सहितैर्मुनिभिः सर्वैस्तथा व्यासादिभिर्नृप । सन्निरुद्धस्तु तेनात्मा सर्वेष्वायतनेषु च ।
जगाम भित्त्वा मूर्द्धनं दिवमभ्युत्पपात ह । देवदुन्दुभिनादस्य पुष्पवर्गैः सहाभवत् ।
सिद्धा ब्रह्मर्षयश्चैव साधुसाध्विति हर्षिताः । महोक्तेव च भीष्मस्य मूर्द्धदेशाज्जनाधिप ।
निःसृत्याकाशमाविश्य क्षणेनान्तरधीयत । एवं स राजशार्दूल नृपः शान्तनवस्तदा ।
समयुज्यत कालेन भरतानां कुलोदहः । ततस्त्वादाय दारुणि गन्धांश्च विविधान् बहून् ।
चिताञ्चकुर्महात्मानः पाण्डवा विदुरस्तथा । युयुत्सुश्चापि कौरव्यं प्रेक्षकास्त्रितरेऽभवन् ।
युधिष्ठिरश्च गाङ्गेयं विदुरश्च महामतिः । क्वादयामासतुरुभौ चैर्मैर्मात्यैश्च कौरवं ।
धारयामास तस्याथ युयुत्सुश्चमुत्तमं । चामरव्यजने शुभ्रे भीमवेनार्जुनावुभौ ।
उष्णीषे पर्यगृहीतां माद्रीपुत्रावुभावपि । युधिष्ठिरश्च सहितो धृतराष्ट्रश्च पादतः ।
स्त्रियः कौरवनाथस्य भीष्मं कुरुकुलोदहं । तालवृन्तान्युपादाय पर्यवीजन्त सर्वतः ।
ततोऽस्य विधिवच्चक्रुः पितृमेधं महात्मनः । यजनं बद्धशस्त्राग्रौ जगुः सामानि सामगाः ।
ततश्चन्दनकाष्ठैश्च तथा कालीयकैरपि । कालागुरुप्रभृतिभिर्गन्धैश्चोच्चावचैरपि ।
समवज्जाय गाङ्गेयं संप्रज्वाल्य ऊताशनं । अश्वस्यमकुर्वन्त धृतराष्ट्रमुखाश्रिताः ।
संस्त्राय च कुरुश्रेष्ठं गाङ्गेयं कुरुसत्तमाः । जग्मुर्भागीरथीं पुण्यामृषियुष्टां कुरुदहाः ।
अनुगम्यमाना व्यासेन नारदेनासितेन च । क्षणेन भरतस्त्रीभिर्ये च पौराः समागताः ।
उदकञ्चक्रिरे चैव गाङ्गेयस्य महात्मनः । विधिवद्भरतश्रेष्ठ स च सर्वो जनस्तदा ।
ततो भागीरथी देवी तनयस्योदके कृते । उत्थाय सलिलान्तस्माद्रुदती शोकविक्रता ।
परिदेवयती तत्र कौरवानभ्यभाषत । निबोधत यथा वृत्तमुच्यमानं मयाऽनघाः ।
राजवृत्तेन सम्पन्नः प्रज्ञयाऽभिजनेन च । सत्कर्त्ता कुरुवृद्धानां पितृभक्तो महाव्रतः ।
जामदग्न्येन रामेण यः पुरा न पराजितः । दिव्यैरस्त्रैर्महावीर्यः स हतोऽद्य शिखण्डिना ।
अश्वसारमयं नूनं हृदयं मम पार्थिवाः । अपश्यन्त्याः प्रियं पुत्रं यन्न दीर्यति मेऽद्य वै ।
समेतं पार्थिवं क्षत्रं काशिपुण्यां स्वयंवरे । विजित्यैकरथेनैव कन्याश्चायं जहार ह ।
यस्य नास्ति बले तुल्यः पृथिव्यामपि कश्चन । हतं शिखण्डिना श्रुत्वा न विदीर्यति मे मनः ।